

הבינה, שהיא יושבת בתקון בשנים עשר תחומים מחלקת לשבעים שרים, התקין אותה בשבעה עמודים עליונים להאור ולשבת על שלמות. וגם חקרה, להשיג עליה תמיד, פעם אחר פעם, שאין פוסק לעולמים.

ואחר כך הזהיר את האדם ואמר, ויאמר לאדם הן יראת ה' היא חכמה וסוד מרע בינה, שהרי היא מתעשרת על התחוננים לירא ולדעת את הקדוש ברופ הוא בגללה. וסוד מרע בינה, ברור מהפסלת שלא לקרב עמו, ואז השגחת [המציאות] הבינה לדעת ולהסתכל בכבוד המלך העליון. רבי יוסי קם לילה אחד להשתדל בתורה, והיה שם עמו יהודי אחד שפגש בו באותו הבית. פתח רבי יוסי ואמר, (משלי י) לא יועילו אוצרות רשע וצדקה תציל ממות. לא יועילו אוצרות רשע - אלו הם שלא משתדלים בתורה, והולכים אחר דברי העולם ולכנס אוצרות רשע. מה פתוב? (קלות ה) ואבד העשר ההוא בענין רע, משום שהם אוצרות רשע.

וצדקה תציל ממות - אלו שמשתדלים בתורה ויודעים דרכיה להשתדל בה, שהרי התורה נקראת עץ חיים, ונקראת צדקה, שפתוב (דברים ו) וצדקה תהיה לנו.

דבר אחר וצדקה תציל ממות - זו צדקה ממש, והיא בשני גונים ובשני צדדים. קורא לו תורה וקורא לו צדקה, והכל אחד.

אמר אותו היהודי, וקורא לו שלום. אמר רבי יוסי, כך זה ודאי שנקראת שלום. קם אותו היהודי והשתתף עמו. פתח אותו היהודי

הבינה, דאיהי יתבא בתקונא, בתריסר תחומין, מתפלגא בשבעין קסירין. אתקין לה בשבעה סמכין עלאין, לאתנהרא וליתבא על שלימו. וגם חקרה, לאשגחא עליה תדיר, זמנא בתר זמנא, דלא פסיק לעלמין.

ולבתר אזהר ליה לבר נש, ואמר ויאמר לאדם הן יראת ה' היא חכמה וסוד מרע בינה. דהאי מתעטררא על תתאי, לדחלא ולמנדע ליה לקודשא ברין הוא בגינה. וסוד מרע בינה, ברירו מפסלותא, דלא למקרב בהדיה. וכדין אשגחוטא (נ"א אשגחוטא) דבינה, למנדע ולאסתפלא ביקרא דמלכא עלאה.

רבי יוסי קם בליליא חד לאשתדלא באורייתא, והוה תמן עמיה חד יודאי, דאערע ביה בההוא ביתא. פתח רבי יוסי ואמר, (משלי י) לא יועילו אוצרות רשע וצדקה תציל ממות. לא יועילו אוצרות רשע, אלין אינון דלא משתדלי באורייתא, ואזלי בתר מלי דעלמא, ולמכנש אוצרין דחיובא. מה כתיב, ואבד העשר ההוא בענין רע. בגין דאינון אוצרות רשע.

וצדקה תציל ממות, אלין דמשתדלי באורייתא, וידעין אורחא לאשתדלא בה. דהא אורייתא עץ חיים אקרי, ואתקריאת צדקה. דכתיב, וצדקה תהיה לנו.

דבר אחר, וצדקה תציל ממות, דא צדקה ממש, ובתרין גוונין איהו, ובתרין סטרין. קרי ביה אורייתא, (ד קצט ע"ב) וקרי ביה צדקה, וכלא חד.

אמר ההוא יודאי, וקרי ביה שלום. אמר רבי יוסי, הכי הוא ודאי

וְאָמַר, (משלי כח) עֲבַד אֲדָמְתוֹ
 יִשְׁבַּע לָחֶם וּמְרֹדֶף רִיקִים יִשְׁבַּע
 רִישׁ. הַפְּסוּק הַזֶּה קָשָׁה, וְכִי
 שְׁלֵמָה הַמֶּלֶךְ, שֶׁהוּא חָכֵם מִכָּל
 בְּנֵי הָעוֹלָם, אֵיךְ אָמַר שִׁיתְּאָמֵץ
 אָדָם לְעַבְדוֹ אֶת הָאֲדָמָה
 וְלִהְשַׁתְּדֵל אַחֲרֶיהָ וְיַעֲזֹב חַיֵּי
 עוֹלָם?

אֲלֵא סוּד הוּא. פֶּתַח וְאָמַר,
 (בראשית ב) וַיִּקַּח ה' אֱלֹהִים אֶת
 הָאָדָם וַיְנַחֲהוּ בְּגֵן עֵדֶן לְעַבְדָּהּ
 וּלְשִׁמְרָהּ, וּבְאָרוּחָהּ שֶׁהוּא בְּסוּד
 הַקְּרִבְנוּת. בֵּא רְאָה, לְעַבְדָּהּ - זֶה
 הַמֶּלֶךְ הָעֲלִיּוֹן. וְלְשִׁמְרָהּ - זֶה
 הַמֶּלֶךְ הַתַּחְתּוֹן. הָעוֹלָם הָעֲלִיּוֹן
 וְהָעוֹלָם הַתַּחְתּוֹן. לְעַבְדָּהּ - [לְכוּר]
 בְּסוּד שֶׁל זְכוּר. וְלְשִׁמְרָהּ - בְּסוּד
 שֶׁל שְׂמוּרָה.

וּמִשּׁוּם כֵּן עֲבַד אֲדָמְתוֹ זֶה גֵן
 עֵדֶן, שְׁצָרִיף לַעֲשׂוֹת וְלַעֲבֹד
 וְלִמְשָׁף לָהּ בְּרֻכּוֹת מְלַמְעֵלָה,
 וְכִשְׁמִתְבָּרַכְתָּ וְנִמְשַׁכּוֹת לָהּ
 בְּרֻכּוֹת מְלַמְעֵלָה, גַּם הוּא
 מִתְבָּרֵךְ עִמָּה. בֵּא רְאָה שֶׁהַפְּהֵן
 שֶׁמְבָרֵךְ מִתְבָּרֵךְ, כְּמוֹ שֶׁנֶּאֱמַר
 (במדבר ו) וְאֲנִי אֲבָרְכֶם. וּמִשּׁוּם כֵּן
 עֲבַד אֲדָמְתוֹ יִשְׁבַּע לָחֶם - זֶהוּ
 הַמְּזוֹן שֶׁלְּמַעְלָה. וּמְרֹדֶף רִיקִים -
 מִי שִׁיתְּדַבֵּק בְּצַד הָאָחֵר שֶׁהוּא
 מְרֹדֶף רִיקִים - יִשְׁבַּע רִישׁ וְדָאִי.
 אָמַר רַבִּי יוֹסִי, אֲשֶׁרִיף שְׂזֻכִית
 לְדַבֵּר הַזֶּה.

עוֹד פֶּתַח וְאָמַר פְּסוּק אַחֲרָיו,
 (משלי כח) אִישׁ אֲמוּנוֹת רַב בְּרֻכּוֹת.
 זֶהוּ אָדָם שֶׁבּוֹ אֲמוּנוֹת הַקְּדוּשׁ
 בְּרוּךְ הוּא, כְּמוֹ רַבִּי יִיסָא הַזֶּקֶן,
 שֶׁאָף עַל גַּב דְּהוּהָ לִיה מִיכְלָא
 אוֹתוֹ הַיּוֹם לְאַכְל, לֹא הָיָה מִתְקִין
 אוֹתוֹ עַד שֶׁהָיָה מִבְּקֵשׁ מְזוֹנוֹ
 לִפְנֵי הַמֶּלֶךְ הַקְּדוּשׁ. אַחַר
 שֶׁהִתְפַּלֵּל תְּפִלָּתוֹ וּבִקֵּשׁ מְזוֹנוֹ
 מִלִּפְנֵי הַמֶּלֶךְ, אָז הָיָה מִתְקִין,
 וְהָיָה תְּמִיד אוֹמֵר: לֹא נִתְקִין עַד
 שִׁנְתָנוּ מִבֵּית הַמֶּלֶךְ.

דְּאֲקָרִי שְׁלוֹם. קָם הַהוּא יוֹדָאִי, וְאֲשַׁתְּפַף
 בְּהַדְיָה, פֶּתַח הַהוּא יוֹדָאִי וְאָמַר, (משלי כח) עוֹבֵד
 אֲדָמְתוֹ יִשְׁבַּע לָחֶם וּמְרֹדֶף רִיקִים יִשְׁבַּע רִישׁ.
 הַאִי קָרָא קְשִׁיא, וְכִי שְׁלֵמָה מְלָפָא דְאִיהוּ
 חַפִּים מִכָּל בְּנֵי עַלְמָא, הֵיךְ אָמַר דִּישְׁתְּדֵל בְּר
 נִשׁ לְמַפְלַח אַרְעָא וְלֹא שְׁתְּדֵלָא אַבְתְּרִיָה,
 וְיִשְׁבּוּק חַיֵּי עַלְמָא.

אֲלֵא רְזָא אִיהוּ. פֶּתַח וְאָמַר, (בראשית ב) וַיִּקַּח יי
 אֱלֹהִים אֶת הָאָדָם וַיְנַחֲהוּ בְּגֵן עֵדֶן
 לְעַבְדָּהּ וְלְשִׁמְרָהּ, וְאוּקְמוּהָ בְּרְזָא דְקְרִבְנוּ
 אִיהוּ. תָּא חֲזִי, לְעַבְדָּהּ, דָּא מְלָפָא עַלְאָה.
 וְלְשִׁמְרָהּ, דָּא מְלָפָא תַּתְאָה. עַלְמָא עַלְאָה,
 וְעַלְמָא תַּתְאָה. לְעַבְדָּהּ (לְכוּרָא) בְּרְזָא דְזְכוּר,
 וְלְשִׁמְרָהּ בְּרְזָא דְשְׂמוּרָה.

וּבְגִין כֵּן, עוֹבֵד אֲדָמְתוֹ, דָּא גֵן עֵדֶן.
 דְּאֲצִטְרִיף לְמַעְבֹּד וְלְמַפְלַח, וְלֹא מְשַׁכָּא
 לָהּ בְּרֻכָּאן מְלַעֲיָלָא. וְכַד אֲתַבְּרָא וְאֲתַמְשַׁכָּא
 לָהּ בְּרֻכָּאן מְלַעֲיָלָא, אִיהוּ נְמִי אֲתַבְּרֵךְ בְּהַדְיָה.
 תָּא חֲזִי, דְכִהְנָא דְמְבָרֵךְ, מִתְבָּרֵךְ. כְּמָה דְאֵת
 אָמַר, (במדבר ו) וְאֲנִי אֲבָרְכֶם. וּבְגִין כֵּן, עוֹבֵד
 אֲדָמְתוֹ יִשְׁבַּע לָחֶם, דָּא הוּא מְזוֹנָא דְלַעֲיָלָא.
 וּמְרֹדֶף רִיקִים, מָאן דִּישְׁתְּדַבֵּק בְּסִטְרָא אַחֲרָא,
 דְאִיהוּ מְרֹדֶף רִיקִים. יִשְׁבַּע רִישׁ וְדָאִי. אָמַר
 רַבִּי יוֹסִי, זַכָּאָה אַנְתָּ, דְזְכִית לְהַאי מְלָה.

הוּ פֶּתַח וְאָמַר קָרָא אַבְתְּרִיָה, (משלי כח) אִישׁ
 אֲמוּנוֹת רַב בְּרֻכּוֹת, דָּא הוּא בְּר נִשׁ
 דְמַהִימְנוּתָא דְקוּדְשָׁא בְּרִיף הוּא בִּיה, כְּגוֹן
 רַבִּי יִיסָא סְבָא. דְאָף עַל גַּב דְּהוּהָ לִיה מִיכְלָא
 דְהוּא יוֹמָא לְמִיכָל, לֹא הָוָה מִתְקִין לִיה עַד
 דְשָׂאִיל מְזוּנִיָה קָמִי מְלָפָא קְדִישָׁא. לְבַתֵּר
 דְצִלִּי צְלוּתִיָה וְשָׂאִיל מְזוּנִיָה קָמִי מְלָפָא,
 כְּדִין הָוָה מִתְקִין. וְהוּהָ אָמַר תְּדִיר, לֹא נִתְקִין,
 עַד דִּינְתָנוּן מִבֵּי מְלָפָא.